

Atskaite par dalību konferencē

Eiropas ilgtspēja 2030

8. aprīlis 2019 Brisele

Nesenā pagātnē ilgtspējīga attīstība saistījās tikai ar vides jautājumiem, vai ar attīstības valstīm. 2015 gadā ANO pieņemtie 17 ilgtspējīgas attīstības mērķi šo izpratni izmainīja. Tie pavēra pilnīgi citu izpratni un kolektīvu apņemšanos par kopīgiem mērķiem. Eiropai SDGs ilgtspējīgas attīstības mērķi piedāvā iespēju ekonomiskai un sociālai transformācijai ar mērķi saglabāt ilgstošu labklājību gan esošajai paaudzei, gan nākamajām paaudzēm, kas atbilst planētas iespējām.

Līdz šim augsta izaugsme un bagātība saistījās ar augstāku piesārņojumu un neilgtspējīgu resursu izmantošanu. Realitātē šobrīd vienīgi mazattīstītās valstis dzīvo, nepārsniedzot planētas resursu robežu. ES ir parādījusi, ka ir iespējams IKP izaugsmi atdalīt no emisiju palielināšanās, jo kopš 1990. gada IKP ir audzis par 58%, bet emisijas samazinājušās par 22%.

Ilgtermiņā IKP pieaugumam nevajadzētu raksturot progresu, tā vietā būtu jānāk labklājības indeksi.

Eiropas izaugsmes modelis funkcionēs atkarībā no tā, kā izdosies aizvietot augsta līmeņa materiālu un fosilās degvielas balstītu ražošanu ar jauniem izaugsmes avotiem. Praksē tas nozīmē aprites ekonomikas ieviešanu. Dzīves cikla paildzināšanu produktiem, caur labāku servisu, remontiem, aizstājot pilnīgo automatizāciju un bezpersonīgumu ar uz darbaspēku ietilpīgām ražošanas metodēm. Dalīšanās ekonomikas attīstība, kas ļauj pie produktiem un pakalpojumiem tikt tiem cilvēkiem, kuriem šodien tas nav pieejams dēļ dārdzības (mašīnu koplietošana, pilsētas velosipēdi utt). Viceprezidents *Timmermanis* - "Nākamajam EK prezidentam jāstrādā smagi un jābūt skaidram mērķim, kā sasniegt kādu no 17 lielajiem mērķiem. Komisija strādā 5 gadus. Ir sabiedrība jāved pareizajā virzienā. Par ko vislepnākais savā darbā - ka ir izdevies pārtulkot politiskos saukļus sabiedrībai saprotamā reālā veidā. Plastikā stratēģija, ka pasaule sāk šo problēmu risināt. Šajā jautājumā medijiem bija ļoti liela loma. Dažreiz EK lielas lietas regulē, bet dažreiz pietiek ar mazam, salmiņi, dakšiņas plastmasa..., lai risinātu lielas lietas.

Komisārs *Katainens* - "Iepns par cirkulārās ekonomikas ieviešanu un tā ir uz palikšanu ES. Mākslīgā inteliģence nākotnē jaunais jautājums. Modernizēt izglītības sistēmu, pielāgojot šodienas pasaulei. Pielāgojot politiku konkrētām un sabiedrībai saprotamām izprotamām lietām, ir iespējams sasniegt rezultātus."

Hans Schellhuber Gofa straume par 15% ir palēninājusies. Līdz gadsimta beigām apstāsies pilnībā.

Ja izkūst viss ledus, tad jūras līmenis paceļas pa 60m. 2 miljoni cilvēku ir jāpārvieto. Tiem cilvēkiem, kuri pazaudēs zemi, būs jāpiešķir pasaules pase ar tiesībām dzīvot jebkur!

Risinājumi - decarbonization, vēja enerģija, saules enerģija, migrācijas plāns. Insektu biomasa, samazinās par 2.5% gadā. Apmēžošana, saules enerģija un migrācijai draudzīga politika ir trīs risinājumi.

Sociālā ilgtspējība (*Andrup Banerji*)

40% izaugsme jaunajām ES valstīm kopš 2004. gada un vidēji ES 10%. Eiropa ir veselīga, daudzas ES valstis pirmajā pasaules 10. Labklājība augsta ES. Sociālais kapitāls ir lielākais

Zemkopības ministrija

labklājības iemesls. ASV ir lielāka labklājība, bet ES ir lielākā labklājība valstu grupai.

Novecošana. Politiku taisa vecie, nevis jaunie. Tas destabilizē. Ir svarīgi kā un cik produktīvi trešdaļu dzīves novecojošā daļa dzīvos (60-90)

Klimata izmaiņas. Ne visi spēj vienādi pielāgoties, te paradās nevienlīdzība

Tehnoloģijas. Telefona esamība 11 gados ir izmainījusi, visu, kā, dzīvojam, strādājam, guļam, fotografējam. Dzīvojam simtgadīgās paradigmās, bet realitāte, ko ietekmē, novecošana, klimats un tehnoloģijas jau ir šodien.

SDGs nav tikai politiķiem un lielajām kompānijām, bet pamazām ienāk jebkurā uzņēmumā. Jo, lai būtu konkurētspējīgi, ir jāiet uz priekšu un nav jāgaida, kamēr tiks kaut kas ar likumu noteikts vai aizliegts. Tikai tie kas skatās uz priekšu, būs ilgtspējīgi.

Pārtikas sistēmas.

Palielinās aptaukošanās, izzūd mazās saimniecības, Jābūvē saikne starp pilsētām un laukiem, Īsākas pārtikas ķēdes.

Sociālas inovācijas atbalstīt.

Dažādībai jāgūst virsroka par vienādumu, pār ekonomiskumu.

Publiskā iepirkuma vienkāršošana, lai var atbalstīt iniciatīvas.

Atbalstīt pāreju no lielām monokultūrām un tehnoloģijām uz agro ekoloģiju, dažādošanu. No industriālās ls uz maziem zemniekiem... nespīst kļūt lieliem, vai aiziet no tirgus.

Pārtikas politika, kas ir integrētāka. Lauksaimniecības, veselības, vides, tirdzniecības, konkurētspēja, zinātnes un izglītības.

Nevar pariet uz agro ekoloģisku ražošanu, ja tirgus nav pasargāts no lēta importa.

Politika integritāte pašvaldību un reģionu, valstu līmenī. Vairāk jāļauj vietējām teritorijām eksperimentēt.

Kopenhāģenas fokuss uz pārtiku.

Kopenhāģenas pašvaldībā ir 90% bioloģiskā pārtika! Visi vienojās pirms 15 gadiem. To ietāmēja budžetā. Skatījās arī uz gatavošanu, uz sezonāliem produktiem, strādāja ar iepirkumu ar pavāriem. Piemēram, zemenes ēd tikai sezonā vai pa lieliem svētkiem. Nepietiek ar vienu sarkanu un zaļu ābolu, vajag dažādus! Bērnu mācīšana, kāpēc dažādošana ir svarīga, sāk ar āboliem, kāpēc tie ir dažādi, kuri saldi, kuri skābi, kas labāki cepti, kas kompotā un kas zaptē.

Ieviesa nacionālu tīklu iepirkumu cilvēkiem. Pārtikas pakts ir ieviests. Pārtikas atkritumu vērtēšana iepirkumos. To varētu pievienot.

Ir ideja iepirkumu ofisu tīklu ES līmenī sataisīt, lai var dalīties pieredzē.

Patērētāju izglītošana, jo parasti ledusskapī tikai 25% produktu, ko patērē, pārējo izmet. Attīsta app aplikāciju, kas palīdzētu izvēlēties tos produktus kurus attiecīgai personai vajag Cirkulārās ekonomikas biznesa modeļi (Sabine Oberhuber (NL) Neilgtspējīgi biznesa modeļi. Piem. telefoni 47-70 un pēdējie 11 gadi, kad nomainījās 11 paaudzes telefoni. Līdz ar to daudzi vilcienu sastāvi ar ārā metamu elektroniku.

Pirms 10 gadiem kopā ar Philips saka domāt kā produkti varētu cirkulēt, ko var darīt ar sastāvdaļām. Izveidoja sistēmu, kur pieņem atpakaļ izlietoto, un investēja ekonomiskā elektrības patēriņā. Shiphol lidostas apgaismojuma līgums 15 gadus (nevis nopērk spuldzītes, bet Philips uzņēmās atbildību, lai būtu gaisma) un tas lika kompānijai domāt, lai gaisma būtu ekonomiska un ilgdzīvotāja.

Bosch veļas mazgāšana zemas enerģijas mājās. Ņem atpakaļ vecās un ir daudz ekonomiskākas. Ja kompānijas atbild par produktu, kas nolietojies, tad ir pilnīgi savādāka attieksme pret ražošanu. Liek domāt, kā varēs pārstrādāt.

Par katru materiālu ko izmantojam ir jādomā paaudžu līmenī!

No izaicinājumiem uz mērķi. Piemēram tīrāki okeāni - konkrēti soļi lai līdz tam nokļūtu. Ļoti plaša iesaiste, jo ir plašs iesaistīto loks.

Tāpat ar klimata pārmainām. Kā problēmas pārvērst par konkrētām aktivitātēm un biznesa ģeneratoriem.

Atskaiti sagatavoja eksperte

M.Dzelzkalēja-Burmistre